Asia: VNS 7/2025 vp Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon ensimmäinen osa Strateginen toimintaympäristöanalyysi sekä skenaarioita vuoteen 2045

Tulevaisuusvaliokunta perjantai 13.02.2026 klo 10.00

Ympäristöministeriön lausunto, Laura Höijer, ympäristöministeriön tutkimusjohtaja

Tulevaisuusajattelun juurruttaminen päätöksentekoon

Kysymys: Miten ministeriö hyödyntää tulevaisuustyöskentelyä, tulevaisuusselontekoa ja skenaarioita? Entä millä tavalla päätösten tulevaisuuskestävyyden arviointi on integroitu tai integroitavissa ministeriössä tehtävään valmisteluun?

Vastaus: Ympäristöministeriö (YM) on osallistunut erittäin aktiivisesti tulevaisuusselonteon valmisteluun. YM hyödyntää tulevaisuustyöskentelyä, tulevaisuusselontekoa ja skenaarioita tiivisti osana omaa strategista suunnittelua ja tulosohjausta sekä toimintaympäristön analyysia. Konkreettisena esimerkkinä: ympäristöministeriö päivittää strategiaansa tämän vuoden aikana, tällä hetkellä on avoinna webropol kysely sidosryhmille, jossa pohjana on tulevaisuusselonteon muutostekijöitä.

Tulevaisuustyöskentelyä, tulevaisuusselontekoa ja skenaarioita tullaan hyödyntämään myös YM:n virkamiespuheenvuoron valmistelussa. Tämä työ käynnistyy myöhemmin tämän vuoden aikana.

Ympäristöministeriön työtä ohjaa tutkimusperustainen valmistelu, ennakoiva työote ja pitkäjänteinen tulevaisuussuuntautuneisuus. Vuonna 2024 ministeriö päivitti T&K-strategiansa, jossa korostuu yhteistyön vahvistaminen tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja muiden strategisten kumppaneiden kanssa sekä tiiviimpi kytkeytyminen ennakointiprosesseihin, kuten ministeriöiden yhteiseen ennakointityöhön.

Päätösten tulevaisuuskestävyyden arviointi on tärkeä integroida ministeriössä tehtävään valmisteluun. Ympäristöministeriössä (YM) tämä teema ei ole irrallinen lisä, vaan se on jo monin tavoin sisäänrakennettu valmistelun rakenteisiin – ja sitä voidaan vahvistaa edelleen.